

Zarys historii szkoły

W pierwszym roku po wojnie na terenie Suwałk działalność rozpoczęło sześć szkół średnich, jedną z nich było podlegające resortowi rolnictwa – Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Ogrodnicze, kształcące na poziomie zasadniczym zawodowym. Było to jedno z dwóch gimnazjów ogrodniczych na terenie województwa, drugie znajdowało się w Białymstoku¹. Uroczyste poświęcenie i otwarcie szkoły w obecności władz powiatowych i miejskich odbyło się 02 lutego 1946 r. W pierwszym okresie swojej działalności gimnazjum mieściło się w budynku na ulicy Kościuszki 132. Pierwszym dyrektorem był pan Henryk Zaleski, od 1947 r. Liceum Ogrodnicze organizował pan Antoni Patla, najprawdopodobniej dyrektor szkoły w latach 1947 – 1950, w późniejszym okresie organizator oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego (PTTK) w Suwałkach, a następnie muzeum².

Nabór do szkoły został przeprowadzony w 1945 r., promocję do klasy drugiej uczniowie uzyskali 01 września 1946 r. W kolejnym roku szkolnym 1946/1947 funkcjonowały trzy oddziały: klasa wstępna o programie ogólnokształcącym, której opiekunem była pani Maria Zaleska, oraz pierwsza i druga klasa gimnazjum, opiekunami tych klas byli pani Jadwiga Towarnicka i pan Jan Kosmol. Nauka w gimnazjum trwała trzy lata, w 1948 r. opuścili je pierwsi absolwenci.

W 1947 r. gimnazjum uległo przekształceniu w Państwowe Liceum Ogrodnicze I stopnia. Uczniowie liceum zamieszkiwali internat na ulicy Kościuszki 4, przy którym znajdował się ogród szkolny. Absolwenci ukończyli liceum 15 czerwca 1950 r.

Zmiany polityczne zachodzące w kraju w latach 1947/1948 niekorzystnie odbiły się na życiu szkoły, zmniejszyła się liczba uczniów. Niechętny stosunek władz i ich ingerencja w życie szkoły wywołały kryzys placówki, odwoływanie dyrekcji, na przełomie roku 1948/1949 obowiązki dyrektora (p.o. dyrektor) pełniła pani Zofia Łankiewicz, przed nią prawdopodobnie pani Jadwiga Towarnicka. Postać zasłużona dla miasta, przed wojną studiowała w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, animatorka życia kulturalnego, od 1951 r. kierowniczką Biblioteki Publicznej w Suwałkach, w późniejszym okresie związaną z powstającym muzeum i inicjatywami Powiatowego Domu Kultury³.

W 1951 r. zawieszono w Suwałkach nauczanie w zawodzie ogrodnik, przyczyn takiej decyzji można upatrywać w przemianach politycznych i preferencjach

władz. W nowych realiach kolektywizacji rolnictwa, nie było miejsca dla placówki kształcącej młodzież głównie na potrzeby gospodarstw indywidualnych. Bazę dydaktyczną Liceum Ogrodniczego przekazano szkole dla dorosłych, kształcącej weterynarzy, w przeciwieństwie do licznych szkół przysposobienia rolniczego funkcjonujących w większości przy wiejskich szkołach podstawowych, ta szkoła była specjalistyczna.

Utworzona w 1951r. Państwowa Szkoła Praktyków Specjalistów Młodszych Zootechników Weterynarii, w następnych latach nosiła nazwę Podstawowej Szkoły Sanitarno - Weterynaryjnej i podlegała resortowi Ministerstwa Rolnictwa Centralnemu Zarządowi Szkoleń Kadr. Dyrektorem szkoły w 1952 r. był pan Piotr Wasilewski, kierownikiem szkoły w latach 1951/1952 była pani Nadzieja Iljaszewicz, a od 1953 r. absolwent Uniwersytetu Łódzkiego pan Antoni Kobyłko.

Szkoła funkcjonowała w latach 1951 –1957 w budynku na ulicy Kościuszki 4, prowadzono w nim zajęcia lekcyjne, internat oraz świetlicę, placówka

Fot. 1. Kierownik szkoły pan Antoni Kobyłko

¹ Stanisław Chodunaj, *Wieś białostocka w latach 1944 – 1948 (życie polityczne i gospodarcze)*, Warszawa 1986 r., s. 161.

² *Biografie Suwalskie*, t. I, s. 56.

³ *Ibidem*, t. IV, s. 95.

posiadała księgozbiór, lecz brakowało jej pomieszczenia na bibliotekę. Do prowadzenia zajęć dydaktycznych i internatu zatrudnionych było pięciu nauczycieli oraz nauczyciele dochodzący, w tym lekarze weterynarii panowie: Wacław Rudzki, Jan Krasnodębski, Edmund Gerwel, Józef Wierzbicki. W celu obsługi placówki zatrudniano około siedmiu pracowników w tym dwóch pracowników księgowości. Szkoła posiadała własne gospodarstwo z inwentarzem, w tym szklarnię. Do prowadzenia gospodarstwa noszącego nazwę – Ogrody Państwowej Szkoły Praktyków Specjalistów Młodszych Zootechników Weterynarii w Suwałkach, ul. Kościuszki nr 4 – zatrudnionych było trzech pracowników, kierownikiem był pan Zygmunt Gaździński, od 1946 r. zatrudniony w charakterze ogrodnika w ogrodzie gimnazjum a później liceum ogrodniczego.

Była to szkoła roczna dla uczniów „wysuniętych” – skierowanych (?), nauka trwała jedenaście miesięcy, w cykl nauczania wchodziła jednomiesięczna praktyka, warunkiem ukończenia szkoły było zdanie egzaminu zawodowego w zakresie przedmiotów: hodowli, higieny zwierząt, chorób wewnętrznych i zakaźnych oraz ... języka polskiego. W ostatnim roku funkcjonowania szkoła zmieniła profil na hodowlano – rolny, zmiany znalazły odzwierciedlenie w doborze przedmiotów egzaminacyjnych. Absolwenci szkoły uzyskiwali skierowania do konkretnych miejsc pracy, np. absolwenci z 1952 r. do Wojewódzkich Zarządów Weterynaryjnych w Warszawie, Białymstoku, Bydgoszczy i Kielcach.

Uczniowie byli z terenu i mieli przyznane stypendia. W pierwszym roku działania szkoły weterynaryjnej – 1951 r. w placówce kształciła się klasa żeńska. Uczennice przyjmowane były na podstawie ukończenia kilku klas szkoły podstawowej, dominowały dziewczęta po czterech, pięciu klasach, w rozpiętości od 17 do 22 r. ż. Pochodziły z Polski pn. – wsch., głównie z województw białostockiego, olsztyńskiego, ale i z gdańskiego, warszawskiego, lubelskiego. W następnych latach corocznie szkołę opuszczały dwie klasy męskie a podstawą przyjęcia do szkoły było ukończenie siedmiu klas, od 1955 r. egzamin wstępny. Uczniowie pochodzili z Polski pn. – wsch., rozpiętość wieku absolwentów wynosiła od 17 do 37 r. ż.

Polski październik 1956 r. doprowadził do przemian politycznych, w rolnictwie oznaczał odejście od kolektywizacji – rozwiązywanie spółdzielni rolniczych tworzonych w okresie stalinizmu. Jesienią 1957 r. szkoła przy ul. Kościuszki 4 zmieniła zdecydowanie profil przyjmując ponownie kandydatów do zawodu ogrodnik, z dniem 01 października br. 42 uczniów rozpoczęło rok szkolny w 2 – letniej Państwowej Szkole Ogrodniczej. W styczniu 1958 r. nastąpiła zmiana na stanowisku kierownika szkoły, pan Antoni Kobylko przeniósł się do Łomży (najprawdopodobniej do Technikum Weterynaryjnego), nowym kierownikiem placówki 01 stycznia br. został inż. Bogdan Piasecki. Wówczas trzon grona pedagogicznego szkoły tworzyli młodzi nauczyciele, absolwenci Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) – inż. Halina Chomczyk, inż. Władysław Wiliński, inż. Jerzy Łojko, inż. Emil Sroka, wspierani przez nauczycielki z ponad 20 - letnim stażem pracy panie Leokadię Maziewską i Marię Rydzewską, suwalską animatorkę życia kulturalnego, współtwórczynię teatru kukielkowego „Wigraszek”⁴.

Bazę dydaktyczną szkoły ogrodniczej stanowił budynek przy ul. Kościuszki 4, odziedziczony po wygaszonej Szkole Sanitarnej – Weterynaryjnej, w skład którego wchodziło osiem pomieszczeń, znajdowały się w nim dwie pracownie, biblioteka, świetlica, internat, przy szkole funkcjonowało gospodarstwo o powierzchni 2 ha, a w nim ogród i kilka szklarni o powierzchni użytkowej 720 m², ta baza dydaktyczna uniemożliwiała pełną realizację programu zajęć praktycznych.

Fot. 2. Dyrektor szkoły pan Bogdan Piasecki

⁴ Suwałki miasto nad Czarną Hańczą, pod red. Janusza Kopciała, Suwałki 2005 r., s.641, 643, 644, 663.

Fot. 3. Szklarnie Szkolne

Fot. 4. Widok na szklarnie na ul. Kościuszki 4

Fot. 5. W szklarni szkolnej

Fot. 6. Zajęcia praktyczne

Fot. 7. Opryski

W 1959 r. władze przyznały 2 – letniej Państwowej Szkole Ogrodniczej w Suwałkach obiekt rolny Kobylanka, należący do Państwowego Gospodarstwa Rolnego (PGR) w Suwałkach o ogólnej powierzchni 50,33 ha – w tym grunty orne 46,33 ha, łąki 3 ha, pastwiska 1 ha, umożliwiające realizację programu nauczania, założenie sadu i wzorcowego gospodarstwa warzywniczego.

Kobylanka w od poł. XIX w. stanowiła grunty miejskie, oddawane w dzierżawę, głównie w charakterze łąk, po wojnie miasto dysponowało gruntami do 1949 r., czyli momentu wydzierżawienia terenu Spółdzielni Ogrodniczo – Pszczelarskiej, a od 1951 r. utworzono tu PGR, generalnie ponoszący straty⁵.

⁵ Ibidem, s.158, 536.

Decyzja Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa w Białymstoku o przekazaniu gospodarstwa szkole zapadła 16 maja 1959 r., termin wykonania decyzji wyznaczono na 30 czerwca 1959 r. Na sad przeznaczono powierzchnię około 10 ha. Na terenie gospodarstwa znajdował się inwentarz składający się z pary koni, 20 krów z przychowkiem. W latach 1959 – 1965 wyremontowano stodołę, adoptowano budynek gospodarczy na oborę. Szkoła posiadała snopowiązałkę, dwukołowy ciągnik „Dzik”, ciągnik ogrodniczy Ursus C – 308, w ramach zajęć praktycznych rozpoczęto naukę jazdy na ciągniku.

Fot. 8. Traktor w gospodarstwie szkolnym

Kierownikiem nowego gospodarstwa został inż. Jerzy Łojko. W gospodarstwie było zatrudnionych trzech pracowników, wyżej wymieniany technik ogrodnik pan Z. Gaździński i pan Bolesław Łapiński. Zagospodarowywanie uzyskanych ziem odbywało się we własnym zakresie przy udziale pracowników i w ramach zajęć uczniowskich,

zakładano silosy, szklarnie, inspekty, narzędziownie, wykonano ogrodzenie gospodarstwa. W sumie szkoła posiadała – szklarnie, sześć belgijek, około 300 inspektów, zainstalowano deszczownię o powierzchni zraszania 10 ha. Gospodarstwo pomimo słabych gruntów zaliczanych do V i VI kategorii, uzyskiwało wysokie notowania w województwie ze względu na wysokie plony z ha, produkcja przynosiła dochody, w tym sprzedaż kwiatów ze szklarni, głównie goździków i kwiatów doniczkowych przez cały rok. Gospodarstwo realizowało także programy doświadczalne, prowadziło współpracę z Zakładem Dendrologii PAN w Kórniku, były to doświadczenia fenologiczne oparte o obserwację terminów kwitnienia forsycji.

Fot. 9. W gabinecie dyrektorskim

Gospodarstwo stanowiło bazę do realizacji zajęć praktycznych, w trakcie których młodzież opanowała praktyczne umiejętności m. in. cięcia szkła, robienia skrzynek, mat, pikowania. Latem w gospodarstwie odbywały się praktyki uczniowskie, opiekunami praktyk byli – inż. Halina Smagacz, inż. Władysław Wiliński, inż. Jerzy Łojko, czasami młodzież w ramach wymiany miała okazję uczestniczyć w praktykach na wyjeździe np. w poznańskim, lubelskim.

Szkoła Ogrodnicza podejmowała szereg działań na rzecz środowiska: organizacja kursów warzywniczych dla młodzieży wiejskiej z województwa białostockiego, kursu dla traktorzystów we współpracy z Państwowym Ośrodkiem Maszyn w Augustowie; zadania związane z zazielenianiem miasta wg. projektów inż. W. Wilińskiego, realizowane przez uczniów np. prace na Placu Straceń w Suwałkach, placu Marii Konopnickiej, na ulicy Kościuszki, w Wiżajnach przy Spółdzielni Mleczarskiej i Ośrodku Zdrowia.

W pierwszym okresie swojej działalności 2 – letnia Państwowa Szkoła Ogrodnicza przyjmowała młodzież dorosłą od 19 – 21 r. ż., od lat sześćdziesiątych w mury szkoły zaczęli trafiać uczniowie po szkole podstawowej, od 1967 po ośmiu klasach szkoły podstawowej. Do szkoły uczęszczali w 90% uczniowie ze środowisk wiejskich z województwa białostockiego, w tym 18,3% z powiatu suwalskiego. Uczniowie szkoły wywodzili się z niezamożnych rodzin, dlatego zrezygnowano z wprowadzania kompletnego uniformu, strój szkolny ograniczał się do tarczy i zielonej czapki. Uczniowie mieli obowiązek posiadania jednolitych kombinezonów ochronnych na zajęcia praktyczne.

Fot. 10. Szkolny zespół taneczny na eliminacjach wojewódzkich w Białymstoku

Fot. 11. Zespół taneczny w 1966 r

Grono pedagogiczne w trosce o wychowanie młodzieży, rozwijanie jej zainteresowań i organizację czasu wolnego mieszkańców internatu, zainicjowało szereg działań, w szkole działał zespół taneczny, który w 1963 r. zajął II miejsce w eliminacjach wojewódzkich w Białymstoku; chór, zespół dramatyczny, w tym teatrzyk kukielkowy. Szkoła z powodzeniem uczestniczyła w Olimpiadach Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym. Sportowe imprezy były organizowane we współpracy z Ludowym Związkiem Sportowym (LZS), w 1960 r. szkoła uzyskała Proporzec Przechodni LZS. Corocznie szkoła organizowała wycieczki do największych miasta Polski, uczestniczyli w nich uczniowie i pracownicy szkoły.

Fot. 12. Wycieczka do Warszawy 1967 r

Absolwenci szkoły po zdaniu egzaminów teoretycznych i praktycznych, kontynuowali naukę w technikum głównie w Dowszpuźnie, Lubiejowie, Różanymstoku, podejmowali staże w Zakładach Doświadczalnych, w PGR – ach, wracali na gospodarzkę.

W latach sześćdziesiątych powierzchnia bazy dydaktyczno – socjalnej szkoły przy ulicy Kościuszki 4, ze względu na wzrost liczby uczniów, przestała gwarantować dalszy rozwój szkoły. W 1964 r. powstał plan budowy nowego internatu na 120 uczniów, a w 1969 r. plany nowej szkoły na placu, w sąsiedztwie gospodarstwa szkolnego przy ulicy Staszica 95/2, obecnie Ogrodowa 49.

Nowy obiekt został oddany do użytku Zespołowi Szkół Rolniczych (ZSR) we wrześniu roku szkolnego 1972/1973, zespół powstał w wyniku fuzji 2 letniej Państwowej Szkoły Ogrodniczej i Szkoły Przysposobienia Rolniczego, mieszczącej się przy Szkole Podstawowej na ul. Wojska Polskiego 10. W pierwszy roku nauczania szkoła kształciła około 200 uczniów, skupionych w siedmiu oddziałach, grono pedagogiczne liczyło kilkunastu nauczycieli.

Fot. 13. Obiekt przy ul. Ogrodowej 49 - 1973 r.

Młodzież kształciła się w zawodach: ogrodnik i rolnik, istniał także profil rolniczo – gospodarczy, kształcący w zakresie wiejskiego gospodarstwa domowego. W następnych latach liczba młodzieży wzrastała w 1973 – 330 uczniów, w 1974 – 357 uczniów itd. Uczniowie szkoły w ponad 80% rekrutowali się ze wsi, zamieszkiwali funkcjonujący przy szkole internat, dysponujący 250 miejscami, gościnnie z internatu korzystały także dziewczęta z Studium Medycznego. Kierowniczką internatu do 1975 r. była pani L. Maziewska, wcześniej pełniąca tę funkcję w poprzedniej siedzibie szkoły na ul. Kościuszki 4, następnie mgr Janina Jarmańska, a od 1983 r. mgr inż. Ludwika Miler.

Nowy obiekt szkolny składał się z sal lekcyjnych, internatu, sali gimnastycznej, boiska, na zapleczu znajdowały się warsztaty mechaniczne, chlewnie i pięć szklarni każda po 270 m², na terenie obiektu znalazł się także blok nauczycielski.

Areál gospodarstwa stanowiącego bazę dydaktyczną szkoły był powiększany o grunty uzyskiwane od Państwowego Funduszu Ziemi, w 1972 r. gospodarstwo wynosiło 92 ha, wówczas zapadły decyzje w wyniku , których szkoła uzyskiwała ziemię w Brodzie Nowym, Kukowie i Osowej, w sumie w okresie prosperity szkoła dysponowała około 450 ha zarządzanym przez dyrektora Gospodarstwa Technikum Ogrodniczego inż. Bolesława Wita Mosieja.

Rozbudowana baza dydaktyczna stwarzała warunki rozwoju szkoły i odpowiadała potrzebom rozwijającego się miasta oraz ogólnym tendencjom rozwoju propagowanym przez władze państwowe⁶. W 1975 r. w wyniku reformy administracyjnej Suwałki stały się siedzibą

⁶ Ibidem, s. 852.

województwa, zmieniała się demografia miasta poprzez napływ ludności, przybierający na sile w następnych latach, między 1975 r. a 1980 r. liczba ludności wzrosła o 10 tysięcy mieszkańców⁷.

Fot. 14. Ślubowanie klas pierwszych 1974 r.

W 1974 r. odbyły się egzaminy wstępne do 3 letniego Technikum Ogrodniczego na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej; w 1976 r. przeprowadzono nabór do 4 – letniego Technikum Ogrodniczego na podbudowie szkoły podstawowej, a w 1979 r. do 5 – letniego Technikum Rolniczego na podbudowie szkoły podstawowej. W 1981r. otwarty został oddział liceum zawodowego, było to liceum Rolnicze popularnie nazywane „szkołą dobrych żon”. W 1982 r. w związku ze zmianami

w planach nauczania przeprowadzono nabór do 5 – letniego Technikum Ogrodniczego. Wraz ze wzrostem liczby klas kończących się maturą, zmniejszała się liczba oddziałów szkoły zawodowej. W 1980 r. przeprowadzono ostatni nabór do klas rolniczych na poziomie szkoły zawodowej, kontynuowano jednak kształcenie w profilu podstawowym dla placówki -ogrodniczym na poziomie szkoły zasadniczej.

W latach siedemdziesiątych młodzież szkolna z powodzeniem startowała w olimpiadach Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, od 1979 r. w Olimpiadach Wiedzy i Umiejętności Rolniczych.

Doniosłym wydarzeniem w życiu szkoły na początku lat osiemdziesiątych było nadanie placówce imienia. Decyzja o wyborze na patrona szkoły Wincentego Witosa zapadła na posiedzeniu Rady Pedagogicznej 26 stycznia 1983 r., wyboru dokonano w drodze konkursu przeprowadzonego wśród młodzieży. Procedura postępowania wymagała uzyskania zgody Urzędu Wojewódzkiego Kuratorium Oświaty i Wychowania w Suwałkach, termin postępowania wydłużała konieczność zasięgania opinii w Ministerstwie Oświaty i Wychowania. W ramach przygotowań do uroczystości, za zgodą Wydziału Rolnictwa Gospodarki Żywnościowej i Leśnictwa w Suwałkach, została wykonana tablica pamiątkowa z napisem o treści „Wincentemu Witosowi – Mężowi Stanu, Wybitnemu Działaczowi Ludowemu Pracownicy i Uczniowie ZSR w Suwałkach.”

Uroczystość nadania imienia i sztandaru szkole odbyła się 25 maja 1985 r. w obecności przedstawicieli ministerstwa rolnictwa, władz ruchu ludowego NK ZSL oraz władz lokalnych, honorowymi gośćmi byli wnuk Wincentego Witosa - Wincenty Stawarz z córką Bulandą Mariolą Stawarz. Pan Stawarz dokonał odsłonięcia tablicy pamiątkowej.

Fot. 15. Uroczystość nadania imienia szkole

Fot. 16. Honorowi goście wnuk Wincentego Witosa - Wincenty Stawarz z córką

Fot. 17. Ślubowanie 1985 r.

nauka zawodu i praktyki zawodowe odbywały się w gospodarstwie szkolnym oraz w gospodarstwach specjalistycznych: sadach w Siejniku koło Olecka, Zakładzie Zieleni Miejskiej (któremu szkoła przekazała obiekt na ul. Kościuszki 4), PGR – ach np. w Świebodzinie (w 1985 r.).

W połowie latach osiemdziesiątych ZSR w Suwałkach podlegały filie kształcące na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej, znajdowały się w Filipowie, Szypliszkach i Wiżajnach, ostatnia z nich przetrwała najdłużej (do 1999 r.).

Z dniem 1 września 1988 r. obowiązki dyrektora ZSR w Suwałkach przejął mgr inż. Władysław Renowicki, na emeryturę po trzydziestu latach pełnienia funkcji dyrektora odszedł inż. Bogdan Piasecki, pozostawiając szkołę rozwiniętą liczącą 18 oddziałów.

W kolejnych latach, dzięki staraniom nowej dyrekcji, wzrosła dynamika rozwoju szkoły zarówno w zakresie zwiększania naboru uczniów jak i otwierania nowych kierunków kształcenia. W 1989 r. powstała klasa

Fot. 18. Wycieczka do Wilna 1989 r.

Fot. 19. Dyrektor mgr inż. Władysław Renowicki

Zasadniczej Szkoły Mechanizacji Rolnictwa, bazę do praktycznej nauki zawodu stanowiły warsztaty szkolne – mechanizacji rolnictwa, uczniowie przechodzili kurs jazdy maszynami rolniczymi na szkolnych ciągnikach i kombajnie.

Fot. 20. Ślubowanie klasy pierwszej 1992

W latach dziewięćdziesiątych w związku dynamiką rozwoju miasta, przemianami społeczno – gospodarczymi oraz wzrostem liczby mieszkańców z 60 do 69 tysięcy w latach 1990 – 2000⁸. W ZSR powstały nowe kierunki kształcenia, dostosowane do potrzeb rynku pracy. W 1995 r. przeprowadzono nabór do 5 – letniego Technikum Technologii Żywności, w celu realizacji zajęć praktycznych podjęto trwałą współpracę z suwalskimi firmami: Spółdzielnią Mleczarską „Sudowia”, w której uczniowie poznawali zasady wdrażania systemu HACCP, w konkretnych warunkach produkcji; Zakładem Produkcyjno – Handlowym Cymes oraz Suwalskimi Zakładami Drobiarskimi.

W poszukiwaniu kierunków przygotowujących młodzież do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy w 1996 utworzono nowy kierunek kształcenia 5 – letnie Technikum Żywnienia i Gospodarstwa Domowego, technikum o specjalizacji: rozwój agroturystyki na obszarach wiejskich. Zapoznavanie młodzieży z funkcjonowaniem tej branży szkoła podjęła we współpracy z Oddziałem Doradztwa Rolniczego w Suwałkach oraz Suwalską Izbą Rolniczo – Turystyczną. Zakres kształcenia wychodził poza prowadzenie kwater agroturystycznych i żywienie turystów, absolwenci są przygotowani także do rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej, podjęcia pracy w pensjonatach , restauracjach i zbiorowym żywieniu, zarówno w kuchni jak i w charakterze kelnerów. Praktyki zawodowe są realizowane w oparciu o trwałą współpracę z hotelem – restauracją „Suwalszczyzna” i „Domem Nauczyciela”.

Fot. 22. Matura 1997 r.

Kontynuując tradycję nauczania w zawodach rolniczych, w 1997 r. przeprowadzono nabór do liceum w zawodzie technik agrobiznesu, w roku następnym rozpoczęto wygaszanie liceum rolniczego, ze względu na malejące zainteresowanie kierunkiem. Liceum (Technikum) Agrobiznesu przygotowuje do pracy w jednostkach obsługi rolnictwa, wykorzystanie nowoczesnej technologii biurowej pozwala zapoznać się z rachunkowością i księgowością prowadzoną zgodnie z normami unijnymi.

Prócz nowych kierunków kontynuowano kształcenie w zawodach technik ogrodnik i ogrodnik, bazę stanowiły szklarnie 1500 m², tunele foliowe 1500 m² oraz gospodarstwo szkolne w tym sad mieszany – 230 drzewek, plantacje i szkółki truskawek, porzeczek, warzyw, poletka dydaktyczne m.in. kwiaciarskie. Elementem kształcenia ogrodników stawały się coroczne wycieczki dydaktyczne na „Polagrę”.

W latach dziewięćdziesiątych liczba młodzieży uczęszczającej do szkoły rosła, w połowie tego okresu przekroczyła 600 uczniów, w 1998 r. wynosiła 648 uczniów, w 1999 r. 688, w 2000 r. 698 uczniów, liczba oddziałów wzrosła z 22 do 23. Pod koniec lat dziewięćdziesiątych liczebność kadry nauczycielskiej, w tym wychowawców internatu, przekroczyła 60 osób, liczba pracowników administracji i obsługi wyniosła 25 osób.

⁸ Ibidem.

Budynek z lat siedemdziesiątych nie był przystosowany do przyjęcia wyżej wspomnianej liczby uczniów i pracowników, dlatego też dyrekcja szkoły prowadziła starania zmierzające w kierunku restrukturyzacji i rozbudowy obiektu. W ramach rozwoju bazy dydaktycznej w latach 1993 - 1995 wzniesiono drugi obiekt dydaktyczny a w nim m.in. drugą szkolną pracownię technologii gastronomicznej i obsługi konsumenta.

W 1994 r. rozpoczęto budowę hali sportowej o wymiarach 24 na 48 m, w obiekcie zastosowano nowoczesne rozwiązania – urządzenia do ogrzewania powietrznego. Hala została oddana do użytku w dniu 01 września 1999 r., uroczyste otwarcie i poświęcenie odbyło się w obecności przedstawicieli władz centralnych z resortu rolnictwa, władz miejskich – reprezentowanych przez prezydenta miasta pana Grzegorza Wołągiewicza, honorowym gościem był ostatni premier rządu na uchodźstwie prof. Edward Franciszek Szczepanik.

Fot. 23. Pracownia gastronomiczna w nowym obiekcie 1998 r.

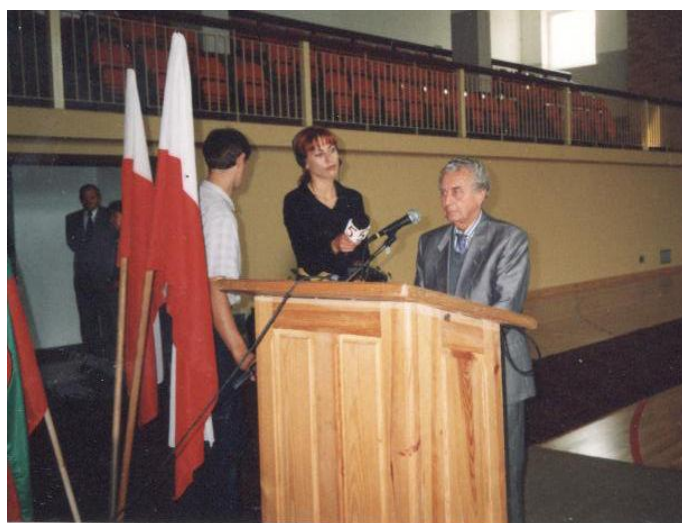

Fot. 24. Otwarcie hali

W 2000 r. dobudowano łącznik między halą sportową a budynkiem dydaktycznym, uzyskując trzy dodatkowe sale lekcyjne i nowy lokal biblioteczno – czytelniczy. Na potrzeby zajęć dydaktycznych zaadoptowano parter internatu, pośrednio powyższe działania miały związek ze wzrostem liczby uczniów z miasta i dojeżdżających, w połowie lat dziewięćdziesiątych spadło zainteresowanie miejscami w internacie, zmniejszono liczbę miejsc do 150 jednocześnie podniesiono standard pokoi.

Wyrazem dostrzegania dorobku dyrekcji ZSR w Suwałkach przez Zarząd PSL było w 1993 r. przyznanie szkole – Medalu za zasługi dla ruchu ludowego. Placówka od lat prężnie działała na polu wychowania i sportu, niewątpliwą troskę o działalność szkoły na tym polu przejawiał dyrektor szkoły.

W 1989 r. reprezentacja szkoły po raz pierwszy zakwalifikowała się na Ogólnopolskie Igrzyska Szkół Rolniczych, w kolejnych latach zajmowała wysokie pozycje w klasyfikacji szkół. W 1996 r. powstał Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Hańcza”. Koronne sukcesy, wynoszące szkołę na czołową pozycję w województwie, zostały osiągnięte w 1997 r. we Wrocławiu - szóste miejsce w klasyfikacji szkół, 1999 r. w Spale trzecie i sukces powtórzony w 2001 r. w Szczecinie. Przyczyną wysokich lokat szkoły były rezultaty uzyskane przez lekkoatletów trenowanych przez mgr Jarosława Jutkiewicza, mgr Longina Rosińskiego oraz drużynę piłki ręcznej prowadzoną przez dyrektora Władysława Renowickiego, trenera i działacza Rady Wojewódzkiej LZS wspieranego przez mgr Tomasza Lebiodę. Piłkarki ręczne to wielokrotne mistrzynie województwa od 1988 r. rające w drugiej lidze seniorek, w 2002 r. uzyskały mistrzostwo województwa podlaskiego.

Fot. 25. Wystąpienie ostatniego premiera RP na uchodźstwie prof. Franciszka Szczepanika

Fot. 26. Drużyna piłki ręcznej z trenerami 1993 r.

Fot. 27. Zespół piłki ręcznej 1993 r.

W 1997 r. za działalność na polu sportu dyrektor szkoły mgr inż. Władysław Renowicki znalazł się wśród 26 działaczy LZS odznaczonych Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

W latach dziewięćdziesiątych młodzież szkoły z powodzeniem uczestniczyła w przeglądach Dorobku Kulturalnego Szkół Rolniczych, w Olimpiadach Wiedzy i Umiejętności Rolniczych, wyróżnienia za działalność kulturalną przypadły także internatowi, który od 1979 r. plasował się na czołowych pozycjach w województwie, zajmując wysokie lokaty w konkursach - w 1996 r. pierwsze miejsce w II Turnieju Internatów Szkół Rolniczych za prezentację „Wielkanocnych tradycji i obrzędów ludowych”.

Obiekt szkoły był wykorzystywany do organizacji imprez oświatowych, prelekcji, w tym organizowanych przez Rejonowy Zespół Doradztwa Rolniczego, olimpiad, konkursów, zjazdów – w 1995 r. szkoła gościła IV Wojewódzki Zjazd PSL. Szkoła zgodnie ze swoimi tradycjami podejmowała działania na rzecz zazieleniania miasta, w oparciu o projekt inż. W. Wilińskiego, pracownicy i uczniowie zagospodarowywali tereny wokół zalewu i obiektu Ośrodka Sportu i Rekreacji (OSiR).

W 1995 r. odbyły się uroczyste obchody pięćdziesięciolecia szkoły i dziesięciolecia nadania szkole imienia i sztandaru. Szkoła przygotowała zjazd absolwentów, dla uczczenia rocznicy goście honorowi i gospodarz – dyrektor mgr inż. Władysław Renowicki dokonali posadzenia „rocznicowego dębu”.

Fot. 28. 50 - lecie szkoły 1995 r.

Fot. 29. Pamiątkowy dąb na pięćdziesięciolecie szkoły... sadzi pan dyr W. Renowicki.

W 1999 r. rozbudowano nazwę szkoły ZSR – Centrum Kształcenia Praktycznego (ZSR – CKP), w związku z planami poszerzenia działalności. Wówczas zabudowania szkolne i gospodarcze zajmowały ok. 14 ha a gospodarstwo pomocnicze ok. 51 ha, ponadto szkoła dysponowała parkiem maszynowym w tym samochodami do nauki jazdy, stadionem lekkoatletycznym wybudowanym w 1991 r. za pieniądze z działalności gospodarstwa szkolnego i usługowej. Obiekt przyciągał uwagę starannym utrzymaniem zapewnianym przez profil ogrodniczy. Spokój szkoły poszerzającej spektrum kształcenia w zawodach rolniczych i związanych z przetwórstwem żywności oraz odnoszącej sukcesy sportowe został zachwiany latem 2000 r. Władze miejskie w porozumieniu z sejmikiem wojewódzkim stworzyły plany zakładające przekazanie obiektu ZSR – CKP, mającej powstać w Suwałkach Wyższej Szkole Zawodowej. Powyższe plany władz lokalnych długoletnim pracownikom szkoły przypominały projekty z początku lat osiemdziesiątych, dotyczące przejęcia szkoły na potrzeby filii uczelni rolniczej w Olsztynie i tym razem w wyniku pism protestacyjnych pracowników przeciw likwidacji szkoły, władze zaniechały podjęcia czynności. W ramach oszczędności czynionych przez miasto od września 2001 r. szkoła utraciła prawo prowadzenia internatu.

Pomimo trudnej sytuacji od września 2000 r. szkoła nadal kontynuowała współpracę z instytucjami samorządowymi, m.in. wystawiając z sukcesem stanowiska na I Suwalskich Dożynkach Ogrodniczych organizowanych przez Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki (ROKiS).

Uczniowie pod kierunkiem nauczycieli zapewniali obsługę imprez miejskich organizowanych przez OSiR, pielęgnowali zieleń na terenie miasta.

W ramach współpracy ze szkołami o podobnym profilu w rejonie ZS nr 7 od 2002 r. organizował imprezy cykliczne Międzyszkolnego Konkursu Nakrywania Stołów – bożonarodzeniowych i wielkanocnych, przyczyniając się do pogłębiani umiejętności zawodowych, wymiany doświadczeń, a co najważniejsze pobudzając aktywność młodzieży

Fot. 30. Konkurs nakrywania stołów

W 2002 r. w wyniku reorganizacji szkół nastąpiła zmiana nazwy placówki z ZSR CKP na Zespół Szkół nr 7 im.

Wincentego Witosa. Do klas pierwszych przyszedli pierwsi absolwenci gimnazjów. Powstały nowe typy szkół: 3 – letnie Liceum Profilowane, profil usługowo – gospodarczy, 4 – letnie Technikum Agrobiznesu w miejsce 5 –letniego liceum, od 2003 r. 4 – letnie Technikum Organizacji Usług Gastronomicznych, od 2004 r. klasa Zasadniczej Szkoły Zawodowej w zawodzie: kucharz małej gastronomii, w 2005 r. 4 – letnie Technikum Architektury Krajobrazu, w celu podtrzymania tradycji kształcenia w zawodach ogrodniczych. Po roku szkolnym 2001/2002, bez naboru w związku z reformą gimnazjalną, ponownie wzrastała liczba oddziałów i młodzieży, we wrześniu 2005 r. osiągając liczbę 618 uczniów.

Prawdziwym zaskoczeniem dla dyrekcji i pracowników szkoły stały się plany władz lokalnych oraz uchwała rady miejskiej z 29 grudnia 2005 r. o darowaniu części majątku ZS nr 7 na potrzeby Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej. Przekazaniu miała ulec działka 49,13 ha, budynek dydaktyczno – socjalny, mieszczący 9 pracowni, w tym gastronomiczną i budynek internatu. Istniały obawy, że dotkliwe uszczuplenie bazy dydaktycznej uniemożliwi realizację programu nauczania i dokonywania naboru. Listy protestacyjne pracowników szkoły przeciw likwidacji placówki zyskały szerokie poparcie społeczne Suwalczan i mieszkańców okolic. Uchwała rady miejskiej została zaskarżona do wojewody przez radnych z klubu PiS. Wojewoda podlaski uchylił decyzję rady miejskiej z dnia 21 stycznia 2006 r., od decyzji wojewody władze Suwałk odwołały się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, uzyskując uchylene decyzji wojewody.

Obecnie działka należąca do szkoły została okrojona do 5 ha, z drugiego budynku

dydaktycznego szkoła korzysta na razie na zasadzie służebności, ze względu na zbliżanie się jej wygaśnięcia – szkoła stoi przed koniecznością budowy nowego obiektu dydaktycznego.

Z dniem 01 stycznia 2008 r. szkoła zyskała nowy organ prowadzący Ministerstwo Rolnictwo i Rozwoju Wsi. Do przekazania szkoły doszło na mocy porozumienia z dnia 16 maja 2007 r., przekazującym Miasto Suwałki, reprezentowane przez prezydenta Józefa Gajewskiego. Wraz z przejściem pod ministerstwo rolnictwa pojawiły się nadzieje na ocalenie i dalszy rozwój placówki...

opracowała Małgorzata Szumska